

Πολλά γράφτηκαν, πολλά ειπώθηκαν, για το «**Κονάκι Μέκιου Περιστεράς**» ένα από τα κονάκια στο κάμπο της Θεσσαλίας, αλλά τίποτα δεν στάθηκε...

ικανό για τη διάσωσή του.

Η εικόνα του αποκαρδιωτική, ένα ετοιμόρροπο κτίσμα, αφημένο για εκατό και πλέον έτη στη μανία της φύσης, στερώντας το δικαίωμά του, να μας θυμίσει την ιστορία των τραγικών χρόνων της Οθωμανικής κυριαρχίας και της τσιφλικοκρατίας στον Θεσσαλικό κάμπο. Καμποχώρια, κολίγοι και τσιφλικάδες συνυπήρχαν σε ένα καθεστώς, κοινωνικής και οικονομικής εξάρτησης από το τσιφλίκι και τον γαιοκτήμονα τσιφλικά.

Μέχρι το 1881 στη πεδινή Θεσσαλία όσοι ντόπιοι γαιοκτήμονες είχαν παραδοθεί χωρίς μάχη στους Τούρκους, είχαν καταφέρει να διατηρήσουν τις περιουσίες τους σύμφωνα με το ισλαμικό δίκαιο του πολέμου «Μουλκέτα», το οποίο απαγορεύει τη λεηλασία των περιουσιών εκείνων που παραδίδονται.

Λίγο αργότερα όμως οι πλούσιοι Τούρκοι αγόρασαν τη γη των χριστιανών είτε τους έδωξαν και πήραν τη περιουσία τους. Αξίζει να σημειωθεί πως η γη που απέκτησαν έτσι οι Τούρκοι, αποτέλεσαν τεράστιες περιουσίες.

Όταν η Θεσσαλία απελευθερώθηκε οι Τούρκοι γαιοκτήμονες μεταβίβασαν προοδευτικά τη γη τους σε εύπορους Έλληνες και επαναπατρίστηκαν.

Έτσι οι μεγάλες περιουσίες άλλαξαν χέρια. Όμως το ίδιο καθεστώς συνεχίστηκε και μάλιστα οι συνθήκες έγιναν δυσκολότερες. Από ραγιάδες οι κάτοικοι του κάμπου γίνονται δουλοπάροικοι - καλλιεργητές με την υποχρέωση να καταβάλλουν στον τσιφλικά ένα μέρος της παραγωγής από τη γη η οποία τους είχε παραχωρηθεί. Τα δικαιώματα του ιδιοκτήτη τσιφλικά πάνω στους χωρικούς ήταν οδυνηρά.

Ο τσιφλικούχος ιδιοκτήτης δεν ασκούσε μόνο προσωπική εκμετάλλευση, αλλά η επιρροή του ήταν τέτοια ώστε ο κολίγος και τα συμφέροντά του να μην εκπροσωπούνται πολιτικά. Όλα ρυθμιζόταν σύμφωνα με τις προτιμήσεις του τσιφλικά. Ούτε βέβαια ήταν δυνατόν να φανταστεί κανείς κολίγους να αναμειγνύονται και να μετέχουν στα κοινά.

Οι σταθμοί του αγώνα για την απαλλοτρίωση των τσιφλικιών σημείωσαν και την πορεία για την πραγματική πολιτική τους απελευθέρωση.

Ο συγγραφέας κ. Νικόλαος Δ. Γκούμας στο βιβλίο του «Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΦΑΛΩΡΕΙΑΣ ΕΣΤΙΑΙΩΤΙΔΟΣ» ΑΘΗΝΑ 2011 αναφέρει για το Κονάκι της Περιστεράς:

Η έπαυλη του Οθωμανού μπέη του τσιφλικιού (Κονάκι ή Κούλια την αποκαλούν οι ντόπιοι) χτίστηκε πριν από το κάψιμο του χωριού το 1897. Οι νεότεροι το θυμούνται «σαν κονάκι του Μέκιου».

Από αναφορές των υπερήλικων του χωριού αναφέρεται ότι για τη κατασκευή του χρησιμοποιήθηκαν υλικά (πέτρες, μάρμαρα, αγκωνάρια κ.λ.π.) τα οποία μετέφεραν με κάρα από τα Γαβριά, τις Λομπάρδες, (τοποθεσίες της Περιστεράς), από τη Ράξα, (χωριό των Τρικάλων) και από τον Κλεινοβό (χωριό της Καλαμπάκας) και οι μαστόροι ήταν καλοί χτίστες από την Ήπειρο.

Για την εποχή εκείνη η εξεύρεση και κυρίως η μεταφορά των υλικών ήταν δύσκολη υπόθεση, δεδομένου ότι δεν υπήρχαν μεταφορικά μέσα. Όλες οι μεταφορές γίνονταν με τα ζώα ή με τις βοϊδάμαξες που τις έσερναν βόδια ή άλογα.

Το « κονάκι » είναι ένα ζόροφο νεοκλασικό πέτρινο κτήριο, με κεραμιδένια στέγη (η οποία δυστυχώς έχει καταρρεύσει) και ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τα οποία το καθιστούν ίσως το μοναδικό αντιπροσωπευτικό δείγμα τσιφλικόσπιτου σε όλη τη Θεσσαλία.

Χρησιμοποιήθηκαν υλικά από τη φύση, τα οποία αφού επεξεργάστηκαν κατάλληλα τα έχτισαν με τέτοιο μεράκι που (ενώ το κτίσμα είναι ογκώδες) φαίνεται λιτό, ελαφρύ και

καλοδουλεμένο. Γενικά όλο το οικοδόμημα παρουσιάζει μια επιβλητικότητα, μεγαλοπρέπεια και αρχοντιά. Είναι το αρχοντόσπιτο του τσιφλικά, με πολλούς και εξειδικευμένους ημιυπαίθριους χώρους, που εξυπηρετούσαν την υποδοχή, τη θερινή διαβίωση αλλά και την οικοτεχνία και την παραγωγή. Το κτίσμα έχει έντονα αμυντικό χαρακτήρα με μικρά ανοίγματα. Ιδεολογικά η αρχιτεκτονική αυτή θυμίζει τα 400 χρόνια σκλαβιάς. Αν συνυπολογιστούν η τσιφλικοκρατία, η ληστοκρατία, οι κλέφτες, η ζωή των κολίγων, η γερμανική κατοχή, ο εμφύλιος πόλεμος, που σημάδεψαν την περιοχή, το κτήριο είναι μνημειακό όπως έχει χαρακτηριστεί.

Παρά τις καταστροφές που υπέστη από φωτιά, γερμανικές οβίδες (1941), στέγαση καταδιωκόμενων, κεραυνό, το Κονάκι της Περιστεράς υπάρχει και ανήκει σε όλους τους κατοίκους της Θεσσαλίας και κατ' επέκταση σε όλους τους Έλληνες.

Ο συγγραφέας για τη διάσωση του κτηρίου προτείνει

1) Να χαρακτηριστεί το κτήριο διατηρητέο. [Το κτήριο χαρακτηρίστηκε (ΦΕΚ.401/28 τ. Β/20 Ιουνίου 1985)].

2) Να παραχωρηθεί στην κοινότητα, και να χρησιμοποιηθεί για τη στέγαση των υπηρεσιών της κοινότητας.

3) Να γίνει Μουσείο Λαϊκής Τέχνης.

4) Να βοηθήσουν διάφοροι φορείς ώστε να γίνει επισκέψιμο.

Εγώ θα προσθέσω και θα προτείνω

1) ένα Πολυχώρο Πολιτισμού με αίθουσα υποδοχής – συναντήσεων, αίθουσα εκθέσεων, και αξιοποίηση του εξωτερικού χώρου για διάφορες εκδηλώσεις πολιτιστικού περιεχομένου.

2) Τη δημιουργία εντός του κτηρίου Ιστορικού και Λαογραφικού Μουσείου ή ενός Μουσείου σε μία ανανεωμένη προσέγγιση της Λαογραφίας.

3) Την καθιέρωση σε ανάλογο χρόνο συνεδρίων για την Πολιτιστική Κληρονομιά του αγροτικού χώρου, στο χώρο του Μνημείου - κτηρίου, με απώτερο σκοπό την κοινωνική συνοχή και τη βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής, ιδιαίτερα του χωριού.

4) Με κέντρο και αφετηρία το κτήριο – Μνημείο θα υλοποιούνται δράσεις με διάφορους φορείς, Πολιτιστικά ιδρύματα και Πανεπιστήμια για τη διαφύλαξη και ανάδειξη της Αγροτικής Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (UNESKO 2003) της Περιστεράς, του Δήμου Μετεώρων, του αγροτικού χώρου ειδικότερα και της ευρύτερης περιοχής.

5) Προσέγγιση του πολιτιστικού τουρισμού.

Η περιοχή διαθέτει φυσικό κάλλος, συνέχεια κατοίκησης από τους αρχαίους χρόνους, δείγματα νεότερης αρχιτεκτονικής (σχολείο, εκκλησία,) εικόνα παραδοσιακού οικισμού (δείγματα λαϊκής αρχιτεκτονικής) και αγροτική ταυτότητα.

Οι αρμόδιες αρχές σε συνεργασία με την τοπική κοινωνία, θα αποφασίσουν για το μέλλον του. Ένα μέλλον το οποίο θα πιστοποιεί το γεγονός ότι η παράδοση δεν έχει πεθάνει και ότι η ιστορία θα συνεχίσει να γράφεται συλλογικά, συσχετίζοντας το παρελθόν με το παρόν.

Υποψήφια σύμβουλος με το συνδυασμό «Δύναμη Ευθύνης » του
κ. Λευτέρη Αβραμόπουλου.